

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน
2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน

ลักษณะเชิงคุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะต่อไปนี้

1. ความเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลในงบการเงินที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินเพื่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจควรเป็นข้อมูลที่ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าผู้ใช้งบการเงินมีความรู้ ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชี รวมทั้งมีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษา ดังนั้นการจัดทำงบการเงินถึงแม้ว่าข้อมูลจะซับซ้อน ถ้าข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ กิจการต้องแสดงข้อมูลไว้ในงบการเงินเสมอ โดยต้องถือเสมือนว่าผู้ใช้งบการเงินสามารถทำความเข้าใจในข้อมูลที่แสดงไว้ได้

2. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ได้ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ การที่จะระบุว่าข้อมูลเช่น ไรจึงมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจควรพิจารณาทั้งจาก วิธีการนำเสนอ และความมีนัยสำคัญ ดังนี้

2.1 วิธีการนำเสนอข้อมูล

2.1.1 ข้อมูลในงบการเงินต้องแสดงรายการและตัวเลขอย่างน้อย 2 งวดเปรียบเทียบกัน เพื่อสามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต สามารถประเมินเหตุการณ์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

2.1.2 ข้อมูลในงบการเงินต้องมีการจัดประเภท ให้เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เช่น ในงบแสดงฐานะการเงินถ้าไม่มีการแบ่งสินทรัพย์ และหนี้สิน เป็นหมุนเวียนและไม่หมุนเวียน ก็ไม่สามารถประเมินสภาพคล่องโครงสร้างทางการเงิน และความสามารถในการชำระหนี้ได้

2.1.3 ต้องมีการแยกรายการพิเศษหรือรายการไม่ปกติออกจากรายการปกติ

2.1.4 ต้องนำเสนอข้อมูลให้ทันเวลาต่อการตัดสินใจ เพราะถ้านำเสนอข้อมูลล่าช้า ข้อมูลนั้นก็ไม่มีประโยชน์หรือไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

2.2 ความมีนัยสำคัญ ความมีนัยสำคัญ จะขึ้นอยู่กับขนาดของรายการหรือขนาดของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพการณ์เฉพาะซึ่งต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่างบการเงินต้องแสดงข้อมูลที่มีนัยสำคัญเท่านั้น ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ภายหลังงบแสดงฐานะการเงิน เช่น บริษัทต้องปิดบัญชีทุกสิ้นปี แต่ต้นปีเกิดเพลิงไหม้โรงงานเสียหาย 10 ล้านบาท กับเสียหาย 5 หมื่นบาท กรณีแรกถือว่ามีนัยสำคัญ กิจการต้องเปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อ เหตุการณ์ภายหลังวันที่งบแสดงฐานะการเงิน เนื่องจากขนาดของความเสียหายมีนัยสำคัญ ส่วนกรณีที่สองกิจการไม่จำเป็นต้องเปิดเผย เพราะขนาดความเสียหายไม่มีนัยสำคัญ อีกตัวอย่าง กิจการตรวจพบต้นปีลืมนับที่ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรของปีที่แล้ว 10 ล้านบาท กรณีดังกล่าวกิจการต้องปรับปรุงรายการนี้เป็นของปีที่แล้ว เนื่องจากขนาดของความผิดพลาดมีนัยสำคัญ ซึ่งหากกิจการไม่ปรับปรุง จะทำให้งบการเงินมีความผิดพลาด เช่น กำไรสูงเกินจริง ซึ่งอาจกระทบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ของผู้ใช้งบการเงิน แต่ถ้าจำนวนเงินน้อยจนไม่มีนัยสำคัญก็ไม่จำเป็นต้องปรับปรุง

3. ความเชื่อถือได้ (Reliability) มีลักษณะอีก 5 ประการ

3.1 การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) การแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้ การวัดมูลค่า และการนำเสนอรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี เช่น อาคารและอุปกรณ์ ต้องรับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่ใช่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย, ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายไม่ใช่รับรู้เป็นสินทรัพย์, เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ เช่น ต้องรับรู้และแสดงข้อมูลตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจมิใช่รูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว เช่น กิจการต้องรับรู้รถยนต์จากการเช่าซื้อ ตามสัญญาเช่า

การเงินเป็นสินทรัพย์ ถึงแม้ว่ากรรมสิทธิ์ในรถยนต์ตามกฎหมายยังไม่ได้โอนมายังผู้เช่า แต่สัญญาเช่าการเงินถือว่าได้มีการ โอนส่วนใหญ่ของความเสี่ยงและผลตอบแทนทั้งหมดมายังผู้เช่าตั้งแต่วันทำสัญญาเช่า

3.2 ความเป็นกลาง (Neutrality) การเสนอข้อมูลโดยปราศจากความลำเอียง การเลือกข้อมูล หรือการแสดงผลข้อมูลในงบการเงินนั้นมีผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจตามเจตนาของกิจการ หรือชี้นำผู้ใช้งบการเงินนั่นเอง

3.3 ความระมัดระวัง (Prudence) หากกิจการแสดงสินทรัพย์หรือรายได้ให้ต่ำกว่าความเป็นจริง หรือแสดงหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายให้สูงกว่าความเป็นจริง โดยเจตนา จะทำให้งบการเงินขาดความเป็นกลางและขนาดความน่าเชื่อถือ เช่นการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินไป โดยไม่ได้ใช้หลักเกณฑ์การประมาณตามมาตรฐานการบัญชี

3.4 ความครบถ้วน (Completeness) งบการเงินที่เชื่อถือได้ต้องครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัดความมีนัยสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ เช่นถ้าข้อมูลอาจมีความสำคัญ แต่ไม่ถึงกับนัยสำคัญก็ควรพิจารณาระหว่างต้นทุนกับประโยชน์ที่ได้รับ ถ้าหากต้นทุนในการจัดทำสูงกว่าประโยชน์ที่ได้รับ กิจการอาจใช้วิธีประมาณอย่างน่าเชื่อถือแทนการจัดหารายละเอียดที่ต้องเสียต้นทุนสูง

3.5 การแสดงข้อมูลที่ถูกต้องตามควร งบการเงินที่ถูกต้องตามควรและยุติธรรม ต้องเป็นงบการเงินที่แสดงข้อมูลที่มีลักษณะเชิงคุณภาพ และจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสมและการตีความมาตรฐานการบัญชีทุกประเด็น

4. การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) ข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องสามารถเปรียบเทียบกันได้ การเปรียบเทียบงบการเงินจะมี 2 ลักษณะ คือ เปรียบเทียบงบการเงินของกิจการเดียวกันในต่างงวดกัน กับ เปรียบเทียบงบการเงินของต่างกิจการในงวดเดียวกัน วัตถุประสงค์ของการเปรียบเทียบก็เพื่อประเมินฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน และสามารถคาดคะเนแนวโน้มของฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการในอนาคต (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

การจัดทำงบการเงินมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและต้นทุนในการจัดทำ เช่น งบการเงินจัดทำได้ทันเวลาแต่ขาดข้อมูลสำคัญ หรือ มีข้อมูลสำคัญครบถ้วนแต่จัดทำงบการเงินไม่ทันเวลา ซึ่งทำให้งบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ ผู้จัดทำงบการเงินต้องสร้างความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพ เพื่อให้งบการเงินมีข้อมูลครบถ้วนและมีคุณภาพเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งอาจต้องลดคุณภาพของข้อมูลด้านในด้านหนึ่ง เพื่อรักษาคุณภาพของข้อมูลอีกด้านหนึ่งซึ่งเห็นว่ามี ความสำคัญกว่า

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของงบการเงินวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมในอดีตพบว่าไม่มีทฤษฎีใดที่ใช้เฉพาะเจาะจงในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ทำบัญชีในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีไทยสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร (อังคณา นุตยกุล, 2548) ซึ่งสามารถแบ่งปัญหาและอุปสรรคได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านผู้ทำบัญชี ในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นผู้ทำบัญชีมีความรู้ความสามารถทางบัญชีอย่างเพียงพอหรือไม่ เพราะในความเป็นจริง สถานประกอบการเล็ก ๆ บางแห่งให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ทางบัญชีมาทำบัญชีเป็นต้น นอกจากนี้สถานประกอบการกำหนดตัวผู้ทำบัญชีและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนหรือไม่ นั้นหมายความว่าสถานประกอบการที่มีขนาดใหญ่มีผู้ทำบัญชีประจำในสำนักงานนั้นผู้ทำบัญชีมีคุณสมบัติตรงตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 หรือไม่ แต่ถ้าเป็นสถานประกอบการขนาดเล็กจะไม่มีผู้ทำบัญชีประจำโดยจ้างให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีให้ ดังนั้นสำนักงานบัญชีนั่นทำงานได้มาตรฐานหรือไม่ เพราะในทางปฏิบัติสำนักงานบัญชีที่ไม่รับผิดชอบยังมีอยู่โดยรับงานมากคิดค่าใช้จ่ายไม่ค่อยแพง ซึ่งเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ บางกิจการผู้ทำบัญชีมีรายได้ หรือผลตอบแทนต่ำไม่คุ้มกับภาระงานที่รับผิดชอบ ก็จะเปลี่ยนงานเพื่อหาหน่วยงานที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ผลทำให้องค์กรขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี และผู้บริหารมักจะมอบหมายงานให้กับผู้ทำบัญชี จนทำให้ภาระงานทางด้านบัญชีที่ผู้ทำบัญชีรับผิดชอบโดยตรงเกิดความล่าช้าขึ้นได้ พนักงานบัญชีไม่ได้รับการสนับสนุนในการไปศึกษาความรู้ทางบัญชีเพิ่มเติมเท่าที่ควร เช่น การเข้ารับการอบรมสัมมนาความรู้ทางบัญชีใหม่ ๆ

2. ด้านมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการบัญชีที่ออกมาใช้ในปัจจุบัน ผู้ทำบัญชีเข้าใจมาตรฐานในแต่ละมาตรฐานอย่างถ่องแท้หรือไม่ เพราะถ้าผู้ทำไม่เข้าใจในมาตรฐานนั้นๆ อย่างแท้จริงก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีได้ ในปัจจุบันได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาจัดแยกมาตรฐานการบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ออกจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะในทางปฏิบัติแล้วเป็นการยากสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานบางข้อได้ ดังนั้นการแยกมาตรฐานการบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของธุรกิจต่างๆ ได้

3. ด้านผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการจะเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากผู้ประกอบการไม่เข้าใจถึงประโยชน์ของการบัญชีซึ่งในความเป็นจริงผู้ประกอบการจะเกิดความกลัวว่าถ้าทำบัญชีให้ถูกต้องย่อมจะต้องเสียภาษีมาก และกลัวว่าจะเป็นหลักฐานอันสำคัญที่จะทำให้สรรพากรมาตรวจสอบบัญชีเพื่อประเมินภาษีในภายหลัง ดังนั้นผู้ประกอบการจึงไม่ให้ความสำคัญของการทำบัญชีให้ถูกต้องโดยลักษณะพฤติกรรมของผู้ประกอบการส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของงบการเงิน เช่น ผู้ประกอบการที่ต้องการหลีกเลี่ยงภาษีอาจจะทำการตกแต่งตัวเลขทางบัญชี บันทึบบัญชีไม่ครบถ้วน และไม่ถูกต้อง เพื่อให้เสียภาษีน้อยที่สุด ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้ให้ความสำคัญกับเอกสารที่จะนำมาบันทึกบัญชีโดยไม่สนใจว่าเอกสารนั้นครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ เช่น ไม่มีชื่อผู้รับเงิน ไม่มีวันที่ เป็นต้น ผู้บริหารไม่มีความรู้ทางบัญชีเท่าที่ควรทำให้ไม่สามารถเข้าใจข้อมูลในงบการเงินที่ผู้ทำบัญชีนำเสนอ ผู้ทำบัญชีต้องเสียเวลาอธิบายในรายละเอียดให้ผู้บริหารอยู่เป็นประจำ

การกำกับดูแลกิจการและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของรายงานการเงินขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมายและสังคม ซึ่งในประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจระบบการผลิต การตลาดของสินค้า และการบริหารเป็นระบบต่อเนื่องซับซ้อน ผู้ใช้รายงานทางการเงินจึงต้องการข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

การบริหารงานและดำเนินงานของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเริ่มต้นจากธุรกิจเจ้าของคนเดียวและมีการขยายธุรกิจเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ทำให้ผู้บริหารมีผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้นหลายฝ่าย ดังนั้นการบริหารงานต้องมีความยุติธรรม มีความเป็นกลาง ไม่เห็นแก่ฝ่ายใด ไม่เอาัดเอาเปรียบไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงาน คู่ค้า หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ไม่ลำเอียง ไม่มีการเลือกปฏิบัติ นอกจากนี้ธุรกิจมีการพัฒนาทางด้านการบัญชี เพื่อให้รายงานทางการเงินและข้อมูลทางการเงินมีความถูกต้องและโปร่งใส เนื่องจากกระยะหลังผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการนำรายงานทางการเงินมาใช้ในการบริหารและควบคุมดูแลกิจการมากขึ้น ซึ่งในการแข่งขันธุรกิจจำเป็นจะต้องมีความพร้อมในด้านระบบและข้อมูลทางการบัญชี เพื่อให้ได้ข้อมูลทางการเงินที่ดีมีคุณภาพ ถูกต้อง เชื่อถือได้ รวดเร็ว เพียงพอต่อการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจรวมทั้งสามารถจูงใจให้นักลงทุนหันมามีส่วนร่วมลงทุนในกิจการได้ (พรพิศ จันทจรุทรภัทร, 2548)

โดยสภาพแวดล้อมของรายงานทางการเงินสามารถแยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่มีผลกระทบต่อรายงานทางการเงินโดยตรง ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ เป็นผู้กำหนดรูปแบบของรายงานทางการเงินสำหรับกิจการประเภทต่าง ๆ ให้

ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ และในขณะเดียวกันสภาวิชาชีพก็ได้มีการกำหนดมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับรายงานทางการเงิน เพื่อให้กับบัญชีได้จัดทำตามมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เช่น ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้ลงทุน ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายงานทางการเงินและเป็นผู้นำรายงานทางการเงินไปใช้ประโยชน์ เช่น ในด้านการวิเคราะห์การให้สินเชื่อโดยเจ้าหนี้ วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน โดยเจ้าของกิจการ เป็นต้น

2. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร เป็นสภาพแวดล้อมที่อยู่ภายในเขตขององค์กร ซึ่งจะมีประกอบดังนี้

2.1 ระบบโครงสร้างการจ้องค์กร เป็นลักษณะการจ้องค์กรของหน่วยงานเพื่อให้ผู้บริหารสามารถสั่งการและประสานงานกับหน่วยงานภายในองค์กรของตนได้ โครงสร้างของการจ้องค์กรนี้จะกำหนดความรับผิดชอบ การมอบหมายงาน และนอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนกต่างๆ เช่น การผลิต การตลาด เป็นต้น

2.2 ระบบการดำเนินงานของกิจการ เป็นระบบการทำงานประจำวันตั้งแต่การเดินเครื่องจักร การผลิตสินค้าจนส่งไปจำหน่ายให้กับลูกค้า สิ่งที่ส่งเข้ามาในระบบดำเนินการนอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับทรัพยากรอื่นๆ ที่นำเข้ามาในระบบ ได้แก่ แรงงาน อุปกรณ์ เงินทุน และข้อมูล เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ระบบสารสนเทศ เป็นระบบที่ให้บริการการจัดทำสารสนเทศด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศยังแยกออกเป็นระบบสารสนเทศตามกิจกรรมของธุรกิจ เช่น การผลิต การตลาด และการบัญชี เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจที่มีลักษณะการบริหารงานอย่างอิสระ ผู้บริหารมักเป็นเจ้าของกิจการ การจัดหาเงินลงทุนมาทำธุรกิจเป็นเงินทุนส่วนตัว และการดำเนินงานจะทำภายในท้องถิ่น มีจำนวนพนักงาน เงินลงทุน สินทรัพย์ และยอดขายน้อยกว่าธุรกิจในอุตสาหกรรมเดียวกัน (วิชัย โสสุวรรณจินดา, 2546)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ และกิจการค้าส่งและค้าปลีก ซึ่งมีมูลค่ารวมของสินทรัพย์และการจ้างงานตามจำนวนหรือเงื่อนไขตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้ (สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : สสว., 2558)

จากความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นิยามความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจที่เป็นอิสระมีเอกชนเป็นเจ้าของ ดำเนินการ โดยเจ้าของเอง

และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยกลุ่มธุรกิจ 3 ประเภท ได้แก่ กิจการผลิต กิจการบริการ กิจการค้าส่งและค้าปลีก ซึ่งมีมูลค่ารวมของสินทรัพย์และการจ้างงานตามจำนวนหรือเงื่อนไขตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้

ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกจากจะช่วยในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากช่วยให้เกิดการกระจายรายได้จากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ ไปสู่กลุ่มคนต่างๆ ทำให้เกิดการจ้างงานและประชาชนมีรายได้ ซึ่งเป็นตัวช่วยให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้นแล้ว ยังถือเป็นจุดเริ่มต้นของธุรกิจขนาดใหญ่เพราะความเจริญก้าวหน้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทำให้ธุรกิจมั่นคงมีขีดการผลิตที่สูงขึ้น และมีการนำเทคโนโลยีที่สูงขึ้นมาใช้ในการผลิต ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นฐานไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ และยังเป็นแหล่งผลิตสินค้าใหม่ๆ เป็นการรวมกลุ่มของบุคคลร่วมกันคิด และผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกมาสู่ตลาด โดยที่ธุรกิจขนาดใหญ่ไม่กล้าเสี่ยงต่อการลงทุน (สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2558)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีลักษณะที่ครอบคลุมกิจการ 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

1. กิจการผลิตสินค้า หมายความครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบการอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิตก็คือการเปลี่ยนรูปวัตถุดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้กิจการผลิตสินค้าในที่นี้รวมถึงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

2. กิจการบริการ หมายความครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและที่พัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

3. กิจการค้าส่งและค้าปลีก หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่ง หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งได้มีการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในมุมมองของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตในเขตภาคเหนือ พบว่า คุณภาพของงบการเงิน ได้แก่ คุณภาพด้านความเข้าใจได้ ระดับความรู้ของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันทำให้การทำความเข้าใจในงบการเงินแตกต่างกัน คุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การนำระบบสารสนเทศมาช่วย ในการปฏิบัติงานทางด้านการบัญชี จะทำให้การทำงานสะดวก รวดเร็ว ได้ข้อมูลทันเวลาต่อการนำไปใช้ คุณภาพด้านความเชื่อถือได้ ผู้ประกอบการที่มีพฤติกรรมปิดบังข้อมูลที่สำคัญ ย่อมทำให้ข้อมูลในงบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ และกิจการที่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ทำให้สามารถป้องกันการเกิดข้อทุจริต ผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ทำให้การจัดทำงบการเงินมีความน่าเชื่อถือ และคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ มาตรฐานการบัญชีกำหนดแนวทางในการปฏิบัติทางการบัญชีโดยใช้หลักความสม่ำเสมอทำให้งบการเงินเปรียบเทียบกันได้ (กัลย์ธีรา สุทธิญาณวิมล, 2552) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความน่าเชื่อถือของงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองของนักวิเคราะห์สินเชื่อ พบว่า ปัจจัยด้านเอกสารหลักฐานและการให้ความสำคัญในการจัดทำงบการเงิน ปัจจัยด้านจรรยาบรรณและบทบาทขององค์กรทางวิชาชีพบัญชี และปัจจัยด้านการจัดทำงบการเงิน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความน่าเชื่อถือของงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองของนักวิเคราะห์สินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งหากกิจการ SME ให้ความสำคัญด้านเอกสารหลักฐานซึ่งเป็น ส่วนสำคัญในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน โดยมีการจัดการด้านเอกสารการค้ำอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการกำหนดนโยบายบัญชีที่ชัดเจน ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามข้อกำหนดขององค์กรทางวิชาชีพบัญชี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล อีกทั้งมีการใช้บริการสำนักงานบัญชีภายนอกในการจัดทำงบการเงิน ก็อาจส่งผลให้ระดับความน่าเชื่อถือของงบเพิ่มขึ้นได้ (วรรณมน ทองรักษ์, 2554) การกำกับดูแลกิจการและคุณภาพงบการเงินของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า การกำกับดูแลกิจการด้านความโปร่งใส มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเข้าใจได้ ด้านความเชื่อถือได้ และความเปรียบเทียบกันได้ อาจเนื่องมาจากรายงานทางการเงินเป็นข้อมูลที่กิจการต้องนำเสนอให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย อาทิ นักลงทุน เจ้าหนี้ และหน่วยงานรัฐบาล เป็นต้น ดังนั้นกิจการจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานในการนำเสนอและการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินสามารถเข้าใจได้ง่าย และเกิดความเชื่อถือในการนำข้อมูลไปใช้ในการเปรียบเทียบก่อนที่จะนำไปใช้ในการวางแผนควบคุม ตัดสินใจได้อย่างถูกต้องการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสจะช่วยในเรื่องการระดมเงินในตลาดทุน (พรพิศ จันทจรุทรภัทร, 2548) และปัจจัยที่ส่งผล

ต่อความสำเร็จของผู้ทำบัญชีในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีไทยสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ทำบัญชีต้องเป็นผู้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้ในวิชาชีพอย่างแท้จริง มีความรักในอาชีพ มีรายได้และผลตอบแทนเหมาะสมกับหน้าที่ และความรับผิดชอบ และมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี การปฏิบัติงานจึงประสบความสำเร็จ และด้านการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี พบว่าด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสำคัญมากที่สุด ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บริหารและด้านรายได้ สวัสดิการตามลำดับ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย องค์กรควรสนับสนุนให้ผู้ทำบัญชี มีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานด้านบัญชีเป็นไปตามกรอบหรือแนวทางของวิชาชีพ ให้โอกาสผู้ทำบัญชีในการแสดงความคิดเห็น สนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีได้รับรายได้และสวัสดิการอย่างเพียงพอต่อความรู้ ความสามารถ (อังคณา นุตยกุล, 2548)

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า คุณภาพงบการเงิน โดยรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในระดับมีคุณภาพมาก ซึ่งคุณภาพด้านความเข้าใจได้มีระดับค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของงบการเงินแต่ละประเภทพบว่า คุณภาพของงบการเงินวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกประเภท อยู่ในระดับมีคุณภาพมาก และปัญหาที่พบจากการใช้งบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการพิจารณาสินเชื่อ 3 อันดับแรก ประกอบด้วยปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญในงบการเงินยังไม่เพียงพอ ปัญหารายการในงบการเงินไม่ครบถ้วน และไม่ถูกต้อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สวัสดิ์ หากิน, 2552) ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามมาตรา 404 ของกฎหมายชาเบเนส์ ออกซ์เลย์ กับคุณภาพรายงานทางการเงิน พบว่า ผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยสอบบัญชี มีความเห็นว่า กิจกรรมที่มีการนำมาตรา 404 ของกฎหมายชาเบเนส์ ออกซ์เลย์ มาปฏิบัติ นั้น จะมีประสิทธิผลของการควบคุมภายในมีคุณภาพสูง และมีความเห็นว่า กิจกรรมมีคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพสูง ซึ่งในการศึกษา ยึดถือหลักการตามแนวคิดการควบคุมภายในของโคโซโซมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า หากกิจกรรมมีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผลแล้ว จะทำให้รายงานทางการเงินของกิจการนั้นมีคุณภาพสูงตามไปด้วย (จุฬาลักษณ์ ฟองมูล, 2554) และความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองเชียงราย พบว่า ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และมีความเห็นว่า

พนักงานบัญชีของกิจการมีทักษะทางวิชาชีพที่มีความรอบรู้ เชี่ยวชาญ และเห็นว่ารายงานการเงินของกิจการมีคุณภาพสูง (ยูพา ยะใจมั่น, 2551)

จากการศึกษาข้อบกพร่องในการจัดทำบัญชีจากการตรวจสอบบัญชีของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยวิธีการศึกษาได้เลือกเฉพาะบัญชีและงบการเงินที่พบข้อบกพร่องในการจัดทำบัญชี จากกระดาษทำการตรวจสอบบัญชีที่ได้ผ่านการตรวจทานจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดลำปาง พบว่า ธุรกิจที่พบข้อบกพร่องในการจัดทำบัญชีและจัดทำงบการเงินมากที่สุด คือ ธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และข้อบกพร่องที่พบมากที่สุดคือการจัดทำบัญชีไม่ครบถ้วน การบันทึกรายการโดยไม่มีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี การแสดงรายการในงบการเงินไม่สอดคล้องกับบัญชีตามลำดับ และผลการศึกษาข้อบกพร่องแยกตามการจัดจ้างผู้ทำบัญชี พบว่าธุรกิจที่จัดจ้างสำนักงานบัญชีเป็นผู้ทำบัญชีพบข้อบกพร่องมากที่สุด (แดน กุลรูป, 2548)

จากการศึกษาปัญหาของผู้สอบบัญชีธุรกิจขนาดย่อมที่จัดทำบัญชี โดยใช้บริการสำนักงานรับทำบัญชี พบว่า เจ้าของกิจการคิดว่าการจัดทำงบการเงินเป็นความรับผิดชอบของสำนักงานบัญชีหรือผู้สอบบัญชี โดยไม่ใช่ความรับผิดชอบของตน ธุรกิจขนาดย่อมมักมีข้อจำกัดในการควบคุมภายในเจ้าของกิจการขนาดย่อมไม่ให้ความสำคัญ และไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสอบบัญชี โดยธุรกิจขนาดย่อมส่วนมากจะบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่มีเอกสารประกอบรายการอย่างเพียงพอ รวมทั้งการปิดบัญชีและจัดเตรียมเอกสารให้ผู้ตรวจสอบบัญชีตรวจสอบค่อนข้างล่าช้า ข้อเสนอแนะจากการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจขนาดย่อมควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ ความสำคัญของงานด้านบัญชี โดยจัดอบรมโดยเน้นผู้บริหาร หรือเจ้าของกิจการให้เปลี่ยนทัศนคติว่าธุรกิจขนาดย่อมจะประสบผลสำเร็จควรมีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง (สุเมธ หาญเทพินทร์, 2548)

จากงานวิจัยในต่างประเทศได้มีการศึกษาเรื่องการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : รูปแบบการบัญชีที่ไม่เหมาะสม พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบัญชีที่ไม่มีคุณภาพกับปัญหาทางการเงินในบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก และเงื่อนไขที่ธนาคารส่วนใหญ่เรียกร้องจากบริษัทต่างๆ ที่เข้ามาทำการขอกู้เงิน ก็คือ ข้อมูลทางการเงิน โดยข้อมูลทางการเงินที่นำมาใช้ต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้ มีคุณภาพและทันต่อเวลา คุณภาพของข้อมูลทางการเงินบัญชีที่ใช้ในการบริหารงาน การเก็บข้อมูลของทั้งผู้กู้และผู้ให้กู้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้รวมถึงคุณภาพของนักบัญชีในบริษัท และคุณภาพและความเอาใจใส่ของที่ปรึกษาทางบัญชีภายนอกของกิจการอีกด้วย (Day, Judy and Taylo Peter, 2002) คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทและค่าใช้จ่ายของหนี้ พบว่า บริษัทที่มีการจัดอันดับของคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินสูงมีโอกาที่จะได้รับอัตราดอกเบี้ยในอัตรา

ที่ต่ำเมื่อมีการกู้ยืม และนโยบายการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่มีรายละเอียดครบถ้วนและทันต่อเวลายังช่วยทำให้ผู้รับประกันมีความเชื่อมั่นว่าบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลทางการเงินจะไม่ผิคนัดชำระหนี้ และบริษัทให้ความสำคัญว่าการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินมีผลอย่างมากในเวลาที่ตลาดมีความผันผวนซึ่งสะท้อนมาจากผลตอบแทนของหุ้นในตลาด เนื่องจากการกู้ยืมถือเป็นหนึ่งในแหล่งเงินทุนสำคัญจากภายนอกของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Partha Sengupta, 1998) ปัจจัยที่มีผลต่อจรรยาบรรณของนักบัญชี : การศึกษาในมหาวิทยาลัยวิชาชีพ พบว่า ความต้องการที่จะดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือของวิชาชีพทางการบัญชีนำไปสู่ความสนใจที่เพิ่มขึ้นในด้านเกี่ยวกับจรรยาบรรณ (moral reasoning abilities (MRA) ของผู้ทำบัญชีรับอนุญาต การศึกษานี้จะทำการตรวจสอบจรรยาบรรณของผู้ทำบัญชีที่ทำงานอยู่ในบริษัทขนาดเล็กและปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อจรรยาบรรณของผู้ทำบัญชีตลอดการทำงาน ผลลัพธ์ที่ได้สามารถสรุปได้ว่าผู้ทำบัญชีในบริษัทขนาดเล็กจะมีจรรยาบรรณต่ำกว่าผู้ที่ทำงานเป็นนักบัญชีที่มีอายุและเพศเดียวกัน โดยความเชื่อทางการเมืองและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อจรรยาบรรณของผู้ทำบัญชีในกิจการขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังพบว่าการลงเรียนวิชาจรรยาบรรณในระดับมหาวิทยาลัยจะให้ผลเป็นบวกต่อจรรยาบรรณของผู้ทำบัญชี (Eynon, Gail and Group, 1997) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลเฉพาะในรายงานประจำปีและต้นทุนของทุน (Cost of Equity) พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลและต้นทุนของทุนเป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาถึงผลประโยชน์และความสำคัญต่อรายงานทางการเงิน และเป็นการตรวจสอบความเกี่ยวข้องระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลและต้นทุนของทุนที่ต่ำลงของบริษัทที่ประมาณการเกี่ยวกับต้นทุนของตลาด ขนาดของบริษัท และการวัดระดับของการเปิดเผยข้อมูล สำหรับบริษัทที่มีผลการวิเคราะห์ต่ำ ผลจะแสดงถึงการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งทำให้ต้นทุนของทุนต่ำ ความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลหนึ่งหน่วยจะเกิดความแตกต่างประมาณ 28 จุดในต้นทุนของทุนจากการที่มีการควบคุมตลาดและขนาดของบริษัท อย่างไรก็ตาม ไม่มีหลักฐานแสดงความเกี่ยวข้องระหว่างการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลและต้นทุนของทุน (Botosan, 1997) จริยธรรมความรับผิดชอบด้านสภาพหลักทรัพย์ในอนาคตของธุรกิจขนาดใหญ่ ปัจจุบันมนุษย์มีความต้องการความคุ้มครองจากการดำเนินงานของธุรกิจขนาดใหญ่ จึงทำให้มนุษย์เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การกำหนดหน้าที่ และวางกฎระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งในอนาคตบริษัทที่จะดำเนินธุรกิจจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับหลักจริยธรรม จรรยาบรรณ และหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยได้ทำการทดลองกับธุรกิจขนาดใหญ่ 5 แห่ง พบว่า ระหว่างจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพ ดังนั้นจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจควรกำหนดเป็นข้อบังคับ เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย (Fuller and Tilley, 2005) และวิสัยทัศน์ผู้บริหารในประเทศอังกฤษทางด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจสำหรับการตรวจสอบข้อมูล กรณีศึกษาลักษณะการดำเนินธุรกิจข้ามอุตสาหกรรม พบว่า การตรวจสอบสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกลยุทธ์

อย่างไรก็ตามได้มีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจแบบหน่วยธุรกิจเดียวกัน การศึกษาครั้งนี้จะเป็นการสำรวจอุตสาหกรรมหลายชนิดเพื่อตรวจสอบว่าผู้บริหารในประเทศอังกฤษมีความเข้าใจในด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่บริษัทปฏิบัติว่าแบบใด และอยู่ส่วนใด การเข้าใจถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญมากสำหรับข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบ ผู้บริหารในประเทศอังกฤษมีความพยายามที่จะเข้าใจในด้านข้อมูลสภาพแวดล้อมมากขึ้น เพราะมีความสำคัญกับกลยุทธ์ แต่การรับรู้ข้อมูลทางด้านสภาพแวดล้อมยังมีอีกมากที่แตกต่างและหลากหลายสำหรับอุตสาหกรรม บริษัทที่มีระบบการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทางธุรกิจจะเป็นข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติได้ สรุปผลได้ว่าอุตสาหกรรมที่มีลักษณะเฉพาะจะมีสภาพแวดล้อมเฉพาะสำหรับเป็นกลยุทธ์ในการตรวจสอบข้อมูล (Xu, Kaye and Duan, 2003)